

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE

DS „Domusáček“

MOTTO: „Lidská osobnost,
ne výchovná metoda,
musí být brána v úvahu“

(M. Montessori)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Dětská skupina Domusáček

Adresa: Černická 7, 301 00 Plzeň

Právní forma: zapsaný spolek

Zřizovatel: Domus – Centrum pro rodinu, z. s.

Zastoupení: Mgr. Bc. Romana Svobodová

Ředitelka: Mgr. Bc. Romana Svobodová

Telefon: 733 733 061

E-mail: domus@domus-cpr.cz

Web: www.domus-cpr.cz

Průvodkyně v DS – chůvy:

Web: www.domusacek.cz

Tel: 734 232 082

2. Organizace dne

6:30 – 8:30 – příchod dětí do skupiny, spontánní hry a činnosti

8:30 – 8:45 – setkání na elipse, komunitní kruh

8:45 – 9:30 – práce na elipse

9:30 – 10:00 – svačina

10:00 – 10:30 – individuální práce s Montessori materiálem a pomůckami

10:30 – 11:30 – pobyt venku

11:30 – 12:00 – oběd

12:00 – 12:30 – hygiena, odchody dětí domů

12:30 – 14:00 – zdravotní odpočinek, spánek dle individuální potřeby

14:00 – 14:30 – spontánní hry a činnosti

14:30 – 15:00 – svačina

15:00 – 17:00 – závěrečné setkání na elipse, spontánní hry a činnosti, odchody dětí domů

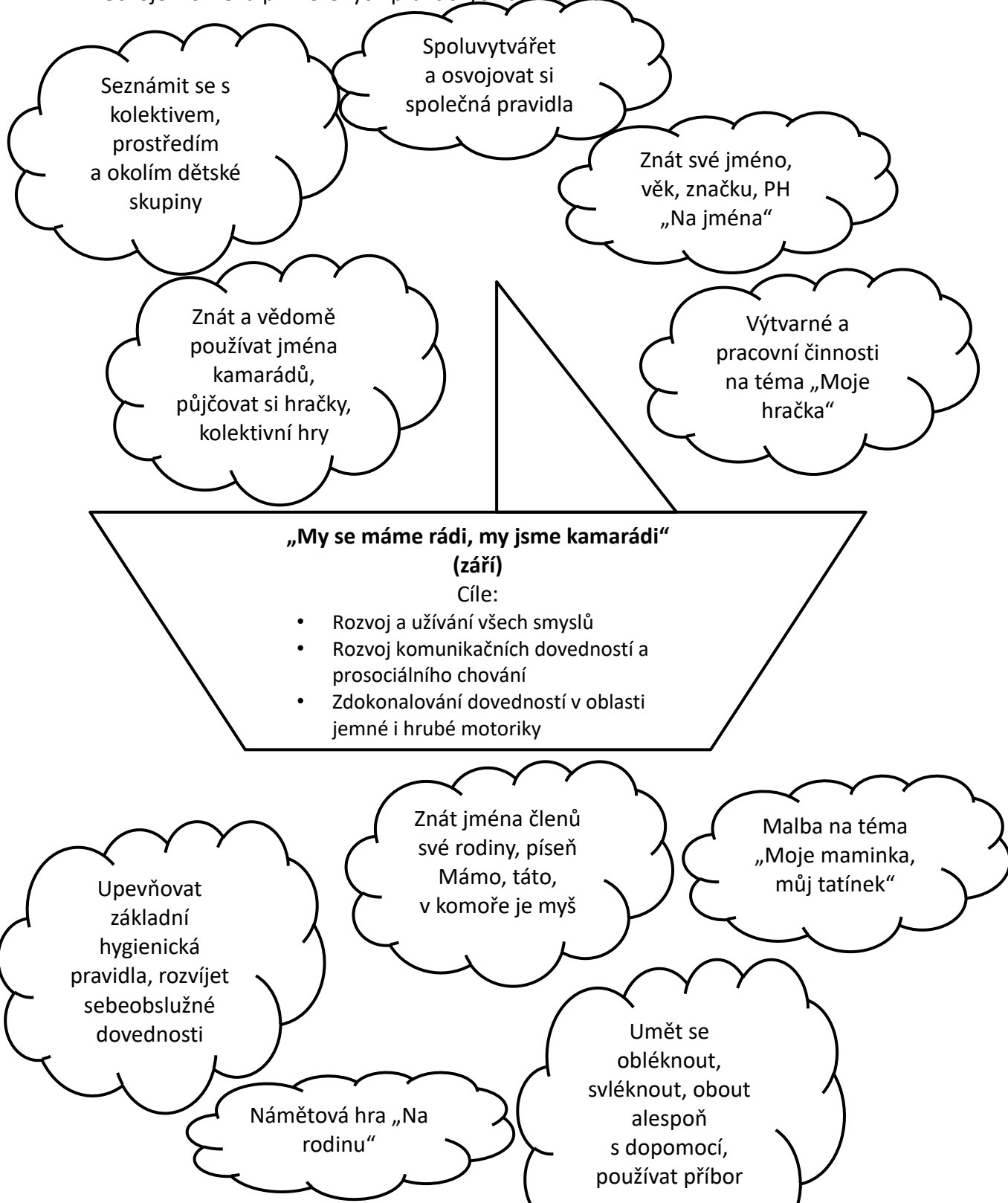

Integrované bloky na téma: **SPOLU NA JEDNÉ LODI**

1. Kamarádi, vyplouváme!

Cíle bloku

- Vzájemné poznávání se, získávání důvěry, vytváření společných pravidel
- Osvojení si poznatků o sobě, o svém nejbližším okolí (rodina, třída, město)
- Rozvoj sebepoznání a sebeuvědomění
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

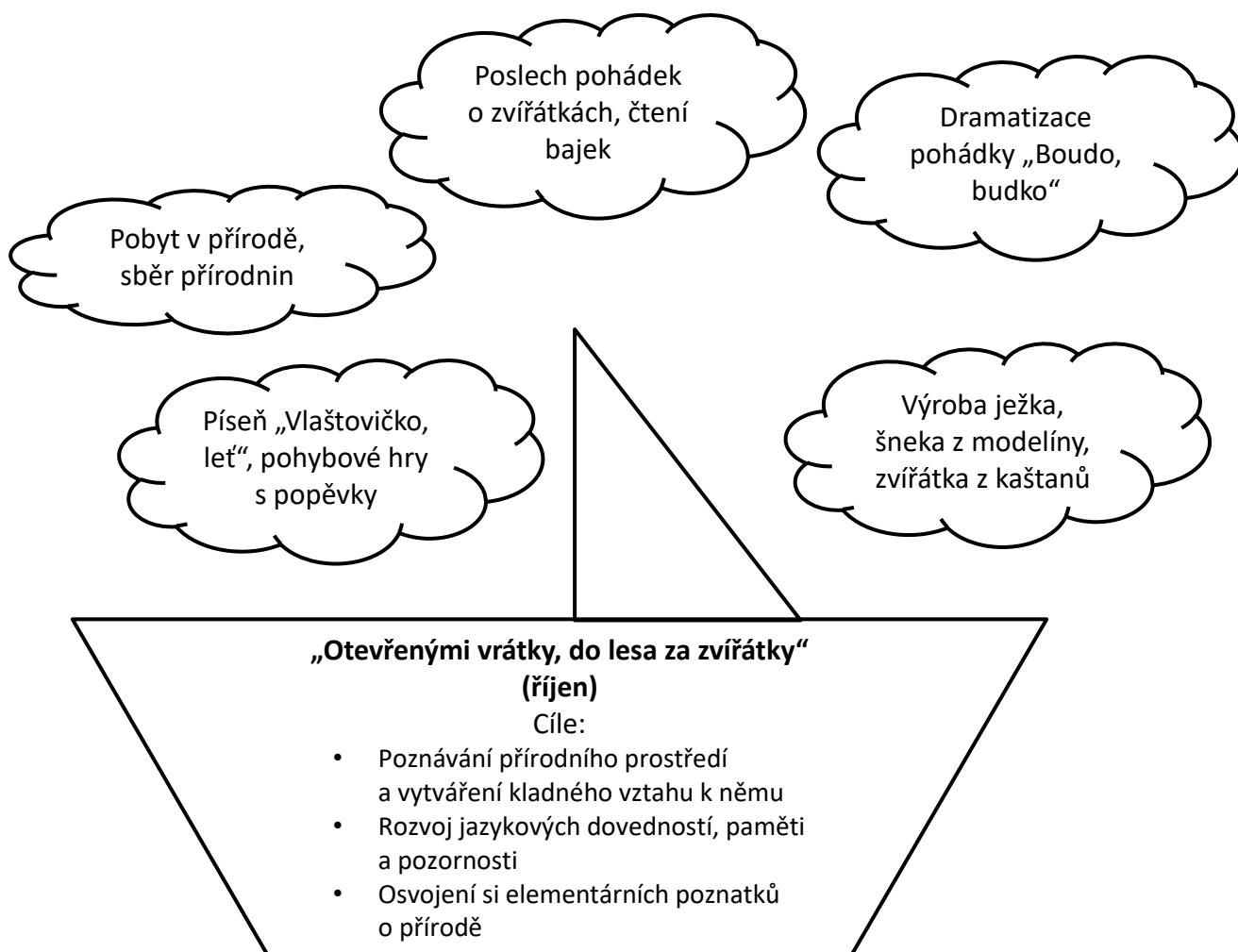

2. Kapitáne, kam s tou lodí? Do pohádky? Do přírody?

Cíle bloku

- Prohlubování a posilování citových vztahů a vazeb k ostatním členům rodiny a k sobě navzájem, rozvíjení prosociálního chování a jednání, podpora zdravého sebevědomí a sebehodnocení
- Osvojení si poznatků o přírodním, kulturním a technickém prostředí
- Rozvoj myšlení, vnímání, verbální a neverbální komunikace
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Znát a pojmenovat
základní barvy,
chutě

Sběr a sušení listů,
přírodnin, kreativní
činnosti
s přírodninami,
počítání do šesti

Báseň „Pyšný
drak“, rytmizace
říkadel „Byla jedna
babka“

Ochutnávka plodů
ze zahrádky, ze
sadu a jejich využití
při výtvarných
činnostech

Výroba draka,
skřítka
Podzimníčka –
kolektivní práce
s rodiči

„Podzim čaruje“ (říjen)
Cíle:

- Rozvoj estetického vnímání, citění a prožívání
- Osvojování poznatků o zdraví, vhodné životosprávě, péče o tělo
- Zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky

Poznávat
nejznámější
stromy, listy
a plody, chování
v lese

Grafomotorická
cvičení a pracovní
listy, sluchová
cvičení

Rozlišovat
předměty podle
určitého znaku,
třídít je (tvar,
barva, velikost)

Nácvik správného
držení těla a chůze,
běhu, zdolávání
překážek, PH „Na
medvěda“ s prvky
dětské jógy

Výtvarné
a pracovní činnosti
s přírodninami –
manipulace s listy,
kamínky, se
dřevem

„Poklady nejen z lesa“ (listopad)
Cíle:

- Posilování přirozených poznávacích citů (zájem, zvědavost, radost z objevu)
- Rozvoj smyslového a prostorového vnímání
- Rozvoj fyzické zdatnosti, koordinace, psychomotoriky a grafomotoriky

Experimenty
s vodou

Píseň „Prší, prší“,
rytmizace hrou na
tělo

Pohybová
improvizace –
znázornění větru,
vody, rampouch

Pozorování změn
počasí, části
oblečení, dechová
cvičení

Výtvarné činnosti –
zapouštění barev
jako znázornění
přírodních živlů

„Proměny počasí“ (listopad)

Cíle:

- Ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Písně „Huboval
vrabčák“, „Sněží,
sněží“

Malba – zimní
čepice

Báseň „Rukavička“

Pozorování změn
v přírodě,
rozlíšování
protikladů

Práce s papírem –
koule, sněhulák
(mačkání, trhání,
lepení, stříhání),
foukání brčkem

„Zima čaruje“ (prosinec)

Cíle:

- Rozvoj řečových schopností receptivních i produktivních
- Rozvoj smyslového, zrakového a sluchového vnímání
- Rozvoj fantazie, paměti, pozornosti

Poslech a zpěv
vánočních koled

Kolektivní pečení
a zdobení cukroví

Příprava a nácvik
na vánoční besídku
pro rodiče a děti

Výtvarné činnosti –
kresba, malba,
modelování na
téma
adventu, Mikuláše
a Vánoc

Poznávání
pranostik, lidových
zvyků a tradic

„Vánoce, Vánoce přicházejí“ (prosinec)

Cíle:

- Seznamování se s kulturním dědictvím
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým lidem
- Rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání

Poslech
a poznávání
pohádek a příběhů

Reprodukce krátké
pohádky,
samostatné
vyprávění

Výroba loutky,
maňáska, stavba
hradu z kostek

Námětové hry na
pohádkové bytosti

Říkadla „Polámal
se mraveneček“
s hudebním
i pohybovým
doprovodem

„Z pohádky do pohádky“ (leden)

Cíle:

- Rozvoj řečových schopností receptivních i produktivních
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a prožívat
- Rozvoj fantazie, představivosti, paměti, pozornosti

Hry na sněhu –
koulování,
bobování,
klouzání, stavění
sněhuláka

Báseň „Sněhulák“
s PH doprovodem

Experiment se
sněhem, s ledem

Výtvarné činnosti –
kresba, malba,
modelování, práce
s papírem

Výroba lyží z
kartónu – závodní
lyžování, pohybová
hra „Na mrazíka“

„Zimní radovánky“ (leden)

Cíle:

- Rozvoj motoriky těla, psychomotoriky, pohybových dovedností
- Upevňování vědomostí a návyků o zdravém způsobu života, životosprávě
- Rozvoj kooperativních dovedností

Pojmenovat části
těla a jejich funkce

Dechová, zdravotní
a posilovací cvičení

Dodržovat pravidla
slušného stolování,
osobní hygieny,
samostatné
prostírání

Námětová hra
„Na doktora“

Rozlišování
zdravého
a nezdravého –
pracovní listy,
ochutnávka
zdravých produktů

„Zdraví a nemoc“ (únor)

Cíle:

- Ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Poznávání sebe sama, uvědomění si vlastní identity
- Osvojování si elementárních poznatků o lidském zdraví a nemocích

Práce s papírem
a špejlemi – jitrnice

Poslech hudebních
nástrojů, hra na tělo,
rytmické a melodické
nástroje

Výroba masky,
společný tanec

Pravidla slušného
společenského
chování, používat
kouzelná slůvka

Kolektivní výroba
šaška – malba,
otisk dlaně,
chodidla

„Masopust“ (únor)

Cíle:

- Rozvoj komunikace verbální i neverbální
- Prohlubování kladného vztahu k lidovým zvykům a tradicím
- Rozvoj prosociálního chování

Pozorování změn
v přírodě,
probouzení ze
zimního spánku

Sázení semínek,
péče o rostliny
v okolí

Pohybová hra „Na
ježka“, „Had leze
z díry“, cvrnkání
kuliček

Píseň „Travička
zelená“

Kresba barevnými
křídami

„Jaro čaruje“ (březen)

Cíle:

- Vědomě a prakticky pečovat o své okolí
- Rozvíjet poznatky o různých materiálech a jejich využití
- Prohlubovat komunikativní dovednosti – umět položit otázku, odpovídat na otázky

Zdobení
vyfouklých vajíček

Malba na kamínky
– brouček, beruška

Písňe „Já mám
koně“ s PH
doprovodem,
„Slepičko, má“

Poznat základní
domácí zvířata a
jejich mláďata

Dramatizace
pohádky
„O kohoutkovi
a slepičce“

„Otevřenými vrátky, na dvůr za zvířátky“ (březen)

Cíle:

- Seznamování se s přírodním prostředím, v němž dítě žije, péče o něj
- Zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kolektivní pečení
a zdobení
velikonočního
pečiva

Malba kraslic

Výroba ovečky,
beránka – trháni,
mačkání, lepení,
práce s vatou

Nácvik
velikonočních
koled

Pletení z drátků,
provázků – pomlázka

„Velikonoce“ (duben)

Cíle:

- Rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání
- Rozvoj prosociálního chování
- Rozvoj kooperativních dovedností

Reprodukce
pohádky
„O perníkové
chaloupce“

Výroba
čarodějnického
lektvaru (ovocné
smoothie)

Cvičení, tanec
s koštětem,
převlékání za
čarodějnice

Práce s papírem –
lepení perníčků na
chaloupku

Kresba uhlím –
Čarodějnice

„Letem, světem, za koštětem“ (duben)

Cíle:

- Rozvoj fantazie, představivosti a kreativity
- Zdokonalování pohybových dovedností
- Rozvoj paměti a pozornosti

Pojmenování
známých květin,
popis

Sběr a sušení
květin, bylin –
založení
společného
herbáře

Pohybové činnosti,
na zahradě, v
přírodě – cvičení se
švihadly,
manipulace
s míčem

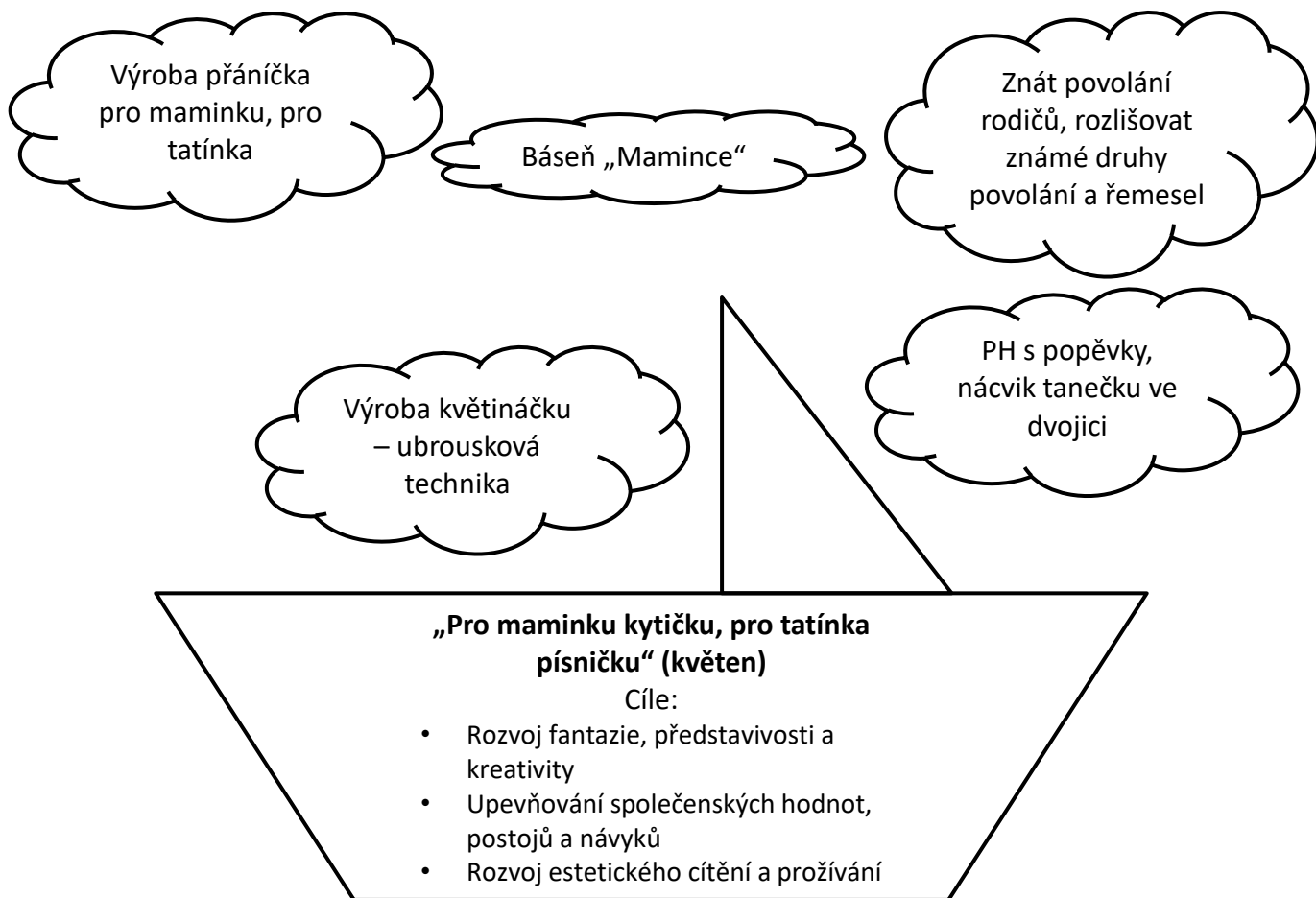
Smyslová hra
„Na vůně“

Práce s krepovým
papírem – stříhání,
mačkání, lepení

„Co to voní? Co to kvete?“ (květen)

Cíle:

- Rozvoj smyslového vnímání
- Prohlubování poznatků o přírodním prostředí, o rostlinách, koloběh vody
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí prostředí

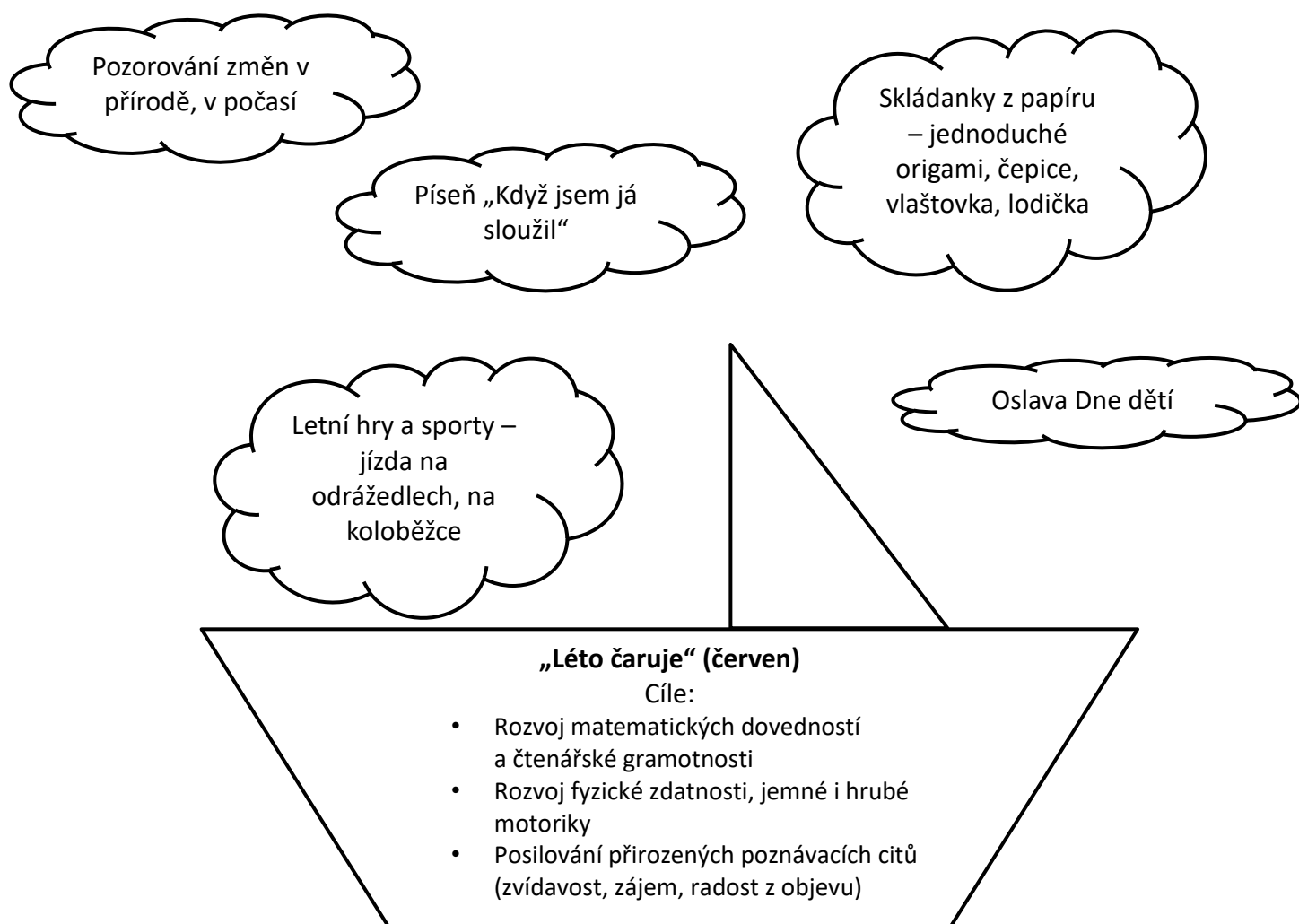

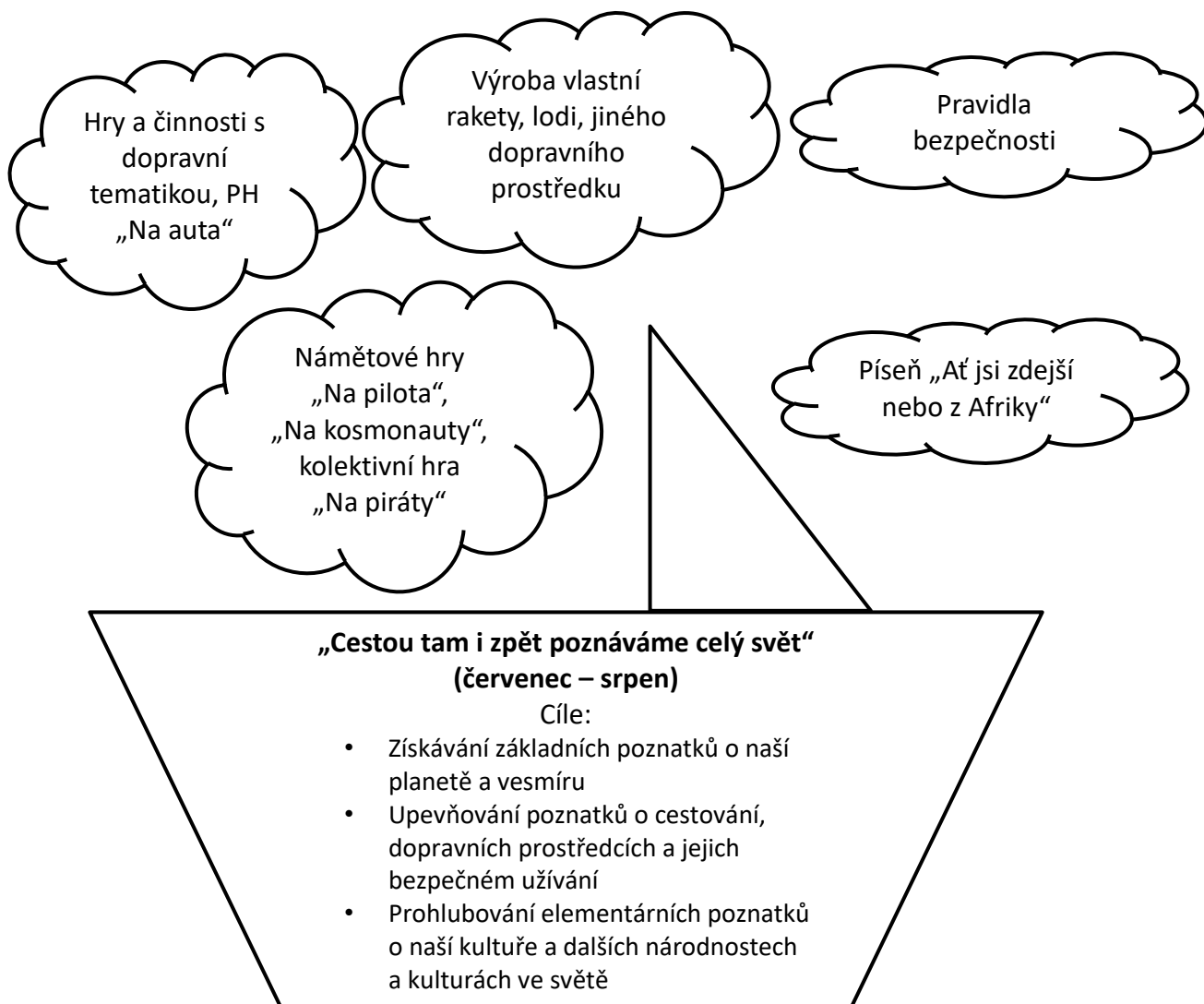

3. Vítej, léto! Již jsme v cíli, těšíme se na prázdniny!

Cíle bloku

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách, vytváření pozitivního vztahu ke společenskému a kulturnímu prostředí
- Posilování základů zdravého životního stylu
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

PEDAGOGIKA M. MONTESSORI

Pedagogika Marie Montessori se vyvíjí již celé století. Tvoří ucelený a propracovaný vzdělávací systém, který plně respektuje vývojová období dítěte, plně koresponduje s moderními psychologickými teoriemi vývojových potřeb a senzitivních období dětského věku. Je to program aplikovaný ve vyspělých státech i rozvojových zemích – v Evropě hlavně severské státy, Německo, Itálie, Polsko, dále USA, Indie. Programem se inspiroují i nejmodernější školské programy – například Začít spolu. Kromě detailů jazykové výchovy je mezinárodně zcela kompatibilní a děti při stěhování v různých zemích přecházejí ze školy do školy bez adaptačních potíží. Program je vhodný i pro děti handicapované.

Role učitele v Montessori pedagogice je postavena na nenápadném vedení a taktní pomoci. To ostatně vyjadřuje i motto celé Montessori pedagogiky: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Postupuje se vždy od konkrétního k abstraktnímu a pro jednotlivé okruhy se využívají zvláštní, speciálně vyvinuté pomůcky. Tyto pomůcky usnadňují pochopení nových jevů, ale také zásadní měrou přispívají k hlubšímu a trvalejšímu uchování nově nabytých zkušeností a vědomostí.

Nejdůležitější hesla v Montessori metodě výuky a výchovy jsou: bezpečnost, spolupráce, ohleduplnost, ticho, klid a láska.

Pro MŠ Marie Montessori vytvořila následující „dvanáctero“:

Vychovatel musí vytvořit předem připravené prostředí a starat se o ně.

Vychovatel musí sám ovládat užívání a využití didaktického materiálu a umět dětem zprostředkovat jeho používání.

Vychovatel je aktivním, když zprostředkovává dítěti vztah s okolím, je pasivním, pokud se tento vztah již uskutečnil.

Vychovatel musí děti neustále pozorovat a diagnostikovat, aby uměl pomoci v okamžiku, kdy je požádán o pomoc.

Vychovatel musí a smí podat pomocnou ruku jen tehdy, když je požádán o pomoc.

Vychovatel musí umět naslouchat a potom se ptát.

Vychovatel musí respektovat dítě, když pracuje, a nevyrušovat ho.

Vychovatel musí respektovat dítě, když dělá chyby, aniž by ho hned opravoval.

Vychovatel musí respektovat dítě, které odpočívá a přihlíží práci jiných, aniž by ho rušil a nutil do práce.

Vychovatel se musí stále pokoušet nadchnout děti pro práci.

Vychovatel musí děti nechat pocítit, že se na jeho pomoc mohou kdykoliv spolehnout, nesmí ale svoji pomoc nikdy vnucovat.

Vychovatel nabízí dítěti, které dokončilo svoji práci a vyčerpalo své síly, mlčky svoji duši.

„V dítěti leží osud budoucnosti. Kdokoli si přeje úspěšnou společnost, musí chránit dítě a pozorovat přirozený způsob jeho jednání. Dítě je tajemné, silné a obsahuje v sobě tajemství lidské povahy. Kdokoli si přeje následovat moji metodu, potřebuje pochopit, že nesmí uctívat mne, ale sledovat dítě jako svého učitele.“

MONTESSORI PRINCIPY

Polarizace osobnosti = koncentrace – dítě je schopno se dlouze a intenzivně soustředit na činnost, která ho zajímá.

Senzitivní období – trvá jen určitou dobu, pak vymizí. Jde o zvýšenou vnímavost k osvojování si určitých schopností, dítě se nikdy nenaučí věc tak snadno jako v odpovídající senzitivní fázi. Je nutné znát tyto fáze a dát dětem možnost učení.

Absorbující mysl – dítě vše vnímá – je nutná spolupráce s rodinou. Všední prostředí, každodenní jednání, hodnotové představy, zvyky a návyky...

Připravené prostředí – uspořádání od nejjednoduššího ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu, zleva doprava, shora dolů.

Svoboda dítěte – utvářena v podmínkách prostředí v soužití s ostatními, pomůcky jsou vždy v jednom exempláři, volba aktivity, délka činnosti, spolupráce s dalším dítětem, to vše je na rozhodnutí dítěte.

Sebekontrola – materiál umožňuje kontrolu samotnému dítěti.

CÍLE

- dítě se učí prostřednictvím své vlastní tvořivosti
- bere se ohled na individuální připravenost dítěte v závislosti na senzitivním období
- velký důraz se klade na připravené prostředí
- hra je nahrazena skutečnou činností, děti pracují na svém sebezdokonalování (jsou vedeny k zodpovědnosti a respektu k ostatním, prostředí a sobě samým)
- rozvoj sebepoznání
- soustředění se na prožitek ticha (vnitřní kázeň a vedení)
- děti nejsou odměňovány, trestány, ponižovány, srovnávány
- učitel názorně předvede práci s pomůckou a dá dítěti prostor pro vlastní učení se
- heterogenní skupiny dětí – různý věk dává možnost vztahových a sociálních zkušeností
- autorita učitele je nahrazena vnitřní autoritou dítěte (učitel trpělivě sleduje dítě, pomůže, až když dítě o pomoc požádá, tzn., nezasahuje do činnosti, dítě nalezne chybu samo, pracovní materiál je v tomto duchu koncipován)
- respektování pracovního prostoru ostatních, ohleduplnost, spolupráce

Pedagogika Montessori vychází z toho, že se děti učí samy, že si samy většinu poznatků vyhledají, objeví. Učení musí děti bavit a být pro ně smysluplné.

Tento systém se vyznačuje individuálním přístupem k dítěti, které se má svobodně rozhodnout, jakou činností se chce zabývat, co se chce právě učit. K tomu je nutné připravit inspirující prostředí. Pokud má dítě možnost učit se to, co ho právě zajímá a na co je připraveno, učí se daleko rychleji a snadněji.

V Montessori mateřské škole má vše svůj systém a řád. Místnosti jsou rozdělené na malá oddělení, ve kterých jsou pomůcky pro určitou činnost. Jednou z částí je „praktický život“, kde se děti zabývají praktickými dovednostmi. Dalším oddělením je matematické oddělení, kterému předchází smyslové pomůcky. V těchto částech děti pracují s originálními

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

pomůckami od firmy Nienhuis z Nizozemska. V dalším oddělení se děti učí jazyk – češtinu. Děti zde pracují s písmenky, obtahují je prstem, přiřazují. Pracují s pohyblivou abecedou. Posledním oddělením je kosmická výchova, kde jsou propojovány dílčí poznatky a posuzovány v souvislostech. Nenásilnou formou se děti seznamují s mnoha obory, například biologií či hudební výchovou.

Celá metoda Montessori spočívá v poznávání zákonitostí života, a proto musí být výuka nejvíce spojena se skutečným životem.

V Plzni dne 1. 9. 2020

Mgr. Bc. Romana Svobodová